

Erörterungen:

Familien von der Lippe und deren Opfern: Norge.

aus dem Jahr 1814 in der Geschichte der Lippe

ANHANG.

Efterretninger

om

Familien von der Lippe under dens Ophold i Norge,

samlede som Tillæg til Familien Geelmuydens Historie

af

Kjøbmand Fredrich Geelmuyden.

Bergen, Aar 1821.

Efterat have tilendebragt Geelmuydens Familie, saa vil jeg ogsaa give et kort Afrids over von der Lippernes Familie her i Bergen, da de ved Slægtskab og Svogerskab staa i meget nær Forening med Geelmuyderne. Af det geographiske Haand-Lexicon, udgivet af Bruun Juul, Side 57, finder jeg følgende:

»Lippe, et Grevskab i den westphalske Kreds i Tydskland, Syd for Fyrstendømmet Minden og Nord for Bispedømmet Paderborn. Det er 6 Mile langt og 4 Mile bredt; en Deel deraf er fraskilt fra det øvrige og ligger imellem Hertugdømmet Westphalen og Heistifterne Münster og Paderborn. Landet er mere bjergigt end fladt, heller ikke skikket til Agerdyrkning, hvorfor ogsaa Fædrift og Faareavl udgjør Indbyggernes fornemste Næringsveie. De af Heden Senne saakaldte Senneheste, ere meget berømte af deres Styrke; de gaar ude hele Aaret. Hør dyrkes i Mængde og Vævning og Spinding ere almindelig udbredte mellem Indbyggerne. Det er delt mellem den Detmoldske og Schaumburgske Linie og deres Hovedstad er Detmold.«

Af von der Lippernes Vaaben, som findes her tilføjet, faaer man endnu mere Oplysning, som tydelig lægges for Dagen, at denne Familie er adelig og formodentlig i Trediveaarskrigen er bleven svækket og saaledes har endeel af samme taget sin Tilflugt her til Bergen, af hvilken Aarsag mangfoldige udenlandske Familier saavel tydske, franske, engelske, skotske som hollandske og flere andre have søgt hertil i forrige Tider, hvoraf kun faa af disses Descendentere endnu eksisterer.

Al den Oplysning jeg har kundet erholde om denne i fordums Tid her i Bergen meget glimrende Borger og Handelsfamilie har jeg for det meste faaet af S. T. Hr. Justitsraad Dahl, og er samme som følger:

»Af en Bibel, som har været Assessor Jahn von der Lippes og nu min Eiendom, læser jeg (skrevet af Assessoren selv), at hans Faders Navn var Joachim von der Lippe, Stadshauptmand og Negotiant i Bergen, levede 1686, videre: at hans Broder var Commeceraad von der Lippe, ligeledes Stads-

hauptmand i Bergen, og at Henrich von der Lippe, Handelsmand i Throndhjem, besøgte Familien i Bergen 1722, ligeledes var hans Sønner.

Sidstnævntes Datter ved Navn Wenche, blev gift med Sorenskriver Garman den ældre, som i mange Aar boede paa Mjelde Gaard. Bemeldte Assessor von der Lippe, som døde 1773, var min sal. Kones Morfader. Commerceraadens eneste Datter blev gift med Consul Dechezaulx den ældre, og jeg tror, at Henrich von der Lippe heller ikke havde flere Børn end den Datter som efter Faderens Død blev gift med Sorenskriver Garman. En Søn af den før ommeldte Stadshauptmand Joachim von der Lippe, hvis Navn jeg erindrer skal have været Paulus von der Lippe,¹⁾ var Handelsmand i Stavanger og efterlod sig 2 Døttre og 3 Sønner. Stamfaderen attermeldte Joachim von der Lippe, hvis Hustrues Navn var Wenche Jacobsdatter, har havt Døttre, deriblandt en ved Navn Catharina Elisabeth og en Gertrud von der Lippe. Videre strækker ikke min Kundskab sig om denne Familie, hvilket i Anledning af Deres Høistærede af Gaars Dato tjenstligst gjenmeldes.«

Bergen, 12te Februar 1820.

Tjensthengivne
DAHL.

I en Bibel, hvis Eier har været Wilhelm von der Lippe, har jeg fundet af ham optegnet følgende:

»Anno 1690 den 29de Juni er jeg i Herrens Navn fød, min sal. Faders Navn var Henrich von der Lippe og min Moders Dorothea Storch og er jeg nu gammel 47 Aar 1½ Maaned.«

Paa et andet Sted findes ligeledes af ham indført:

»Aar 1690 den 29de Juni er jeg fød og døbt i Domkirken, mine Faddere ved jeg ikke, mit Navn er Wilhelm von der Lippe. Jeg har faret tilsøes i 32 Aar, i Begyndelsen for Kahytswægter med Lax (formodentlig Jens Lax), for Matros, siden for Styrmand i 26 Aar og 18 Aar som Skipper. Gud være lovet for sin naadige Hjelp og Bistand.«

Han var gift med en Jomfru Heiberg og copuleret i Kopanger Kirke. Han skriver videre, at hans første Datter blev kaldet Dorothea, formodentlig efter hans Moder. Fadderne vare: Dorothea von der Lippe, Henrich von der Lippe og Gertrud Krommetie. Uden Tvivl har denne Dorothea von der Lippe og Henrich von der Lippe været Jacob von der Lippes Børn, hvilke senere skal omtales, og Gertrud Krommetie har nok været den som foranførte Justitsraad Dahl melder om;²⁾ thi jeg har for 30 Aar siden kjendt en gammel Mand, som hedte Krommetie, og dette har vist været en Søn af hende. Han boede i Kortpilsmuget,³⁾ havde ingen Børn, men stod sig godt og jeg ved ikke hvem der var hans Arvinger; der findes endogsaa paa mine Boder i Sandvigen, som har tilhørt Commerceraad von der Lippe, skrevet paa Vinduet Navnet.

I denne anmeldte Bibel, nemlig Wilhelm von der Lippes, som Inspecteur Geelmuyden senere har eiet, skriver han: at til et af hans Børn har Fadderne været Johan von der Lippe, Karen Dorothea von der Lippe og Fru Sophie von der Lippe, formodentlig har dette været Commerceraadens Kone.

At Stamfaderen Joachim von der Lippe har havt flere Børn end Justitsraad Dahl har opgivet, er udenfor al Tvivl, hvilket jeg senere tror at kunne forklare.

Jeg vil da først begynde med hans Sønner.

Jean von der Lippe (Side 49),

første Søn af Stadshauptmand Joachim von der Lippe, Assessor og Kjøbmand i Bergen, gift med Jomfru Cecilia Catharina De Beesche, hun døde 9 Juni 1724 som kan sees af det smukke Vers, den ofte omtalte Kamstrup har forfattet over hende, som jeg her vil lade indføre:

¹⁾ Feilagtigt, Paulus var en Søn af Henrich von der Lippe.

²⁾ Denne Gertrud, som Dahl omtaler, har været Gertrud Danckertsen. (Side 46).

³⁾ Hans Crømetj boede i 8de Rode Nr. 30.

I Fred en Bitterhed
I Bitterhed en Salighed
forestillet ved

den velædle og velbyrdige Frue

Cecilia Catharina De Beesche.

Velædle Hr. Assessor

Jean von der Lippes.

Hendes Ligbegjængelse den 9de Juni 1724.

Skal Sorgens Marter-Stiig al Glædens Liv betynges?
Skal da en Torne-Braad i Rosengaaarde stinge?
Strax Morgenrøden har sit Purpurkammer ladt
Oplukke, skal man da see den Sod-farvet Nat?
Skal mørke Dage da hos lyse Nætter sættes?
Skal Honning-Munde da med Coloqvinter mættes?
Skal det, der tegned sig til frydefuld Signal
Forandres pludselig til Sorg og Hjerterqual?
Ak Himmel! Dine Raad er urandsagelige:
Man maa taalmodelig din Himmel-Slutning vige
I den Bekjendelse, at udi dit Archiv
Beseglet stedse staar, vor Lykke, Død og Liv.
Vor Tids Minutter og vor Hovedhaar er talte
Ei mindste Spurve kan til Jordens Centrum falde,
Med mindre Herren vil; saa lade Fryd og Sorg
Maa destileres ned fra Himlens høie Borg.
Dig, Hr. Assessor, har din Himmel ladet smage
Af Taarefloderne din Portion at tage.
Da du dit Kikajon ormstukket snarlig saa,
Og Dødsens kolde Dug paa Rosenbladet laae.
Da du dit Skjodelam, som laa i dine Arme
Deelagtig i dit Brød, og i dit Velstands Varme.
Din Deel af alle Deel saa hastig savnede;
Og al din Glæde blev som en hensmeltet Snee.
Ak høit betroet Huus som saa din faste Stytte
Omvæltet maatte see til et Jordkammer flytte!
Din Flora visnede i Blomster-malet Eng
Og Sørge-Tranen bar dit Glædes Lys til Seng!
Den Gud som Lyset bød af Mørkets Leie bryde,
Kan og dit Taage-Mørk med Straaler overgyde,
Den Skye, som synes nu ei større end en Haand,
Kan overdugge Dig med Livsens Lædskevand.
Maa ei det bedste Guld i Ovnens Hede prøves?
Og vor Taalmodighed ved Korsets Hede øves?
At den massive Dyd kan glimre immerfort,
Og Troen blive ved, naar Mishaab svinder bort.
O Himmel salig Sjæl! din Tro er stadig funden
Din Strid er overstridt din Seierskrands er vunden
Du vor Forgjænger blev til Ærens Broe at gaa.
Som du din Himmelfart i Aanden stedse saa!

Kan Moders Hjerter da sit spæde Barn forglemme,
 Hun jo sit Foster her i mindsom Tanke-Gjemme?
 Ak jo! Magneten i Guds Rige mere drog
 Hun derfor Afsked snart fra Slægt og Venner tog.
 Vor Suk skal følge dig til Gravens mørke Stræde;
 Vor Tak skal følge dig til hvælvet Stjerne Sæde;
 Vor Priis skal følge dig til Skyens Grændse hist¹⁾;
 Vor Krands skal bære dig den grønne Laurbær-Qvist.
 Thi dine Krands se staae uvisnet i Guds Himle;
 Naar vore Bladers Siir maa falde hen og skimle;
 Og naar et Hagelveil paa vor Løvsale slaaer,
 Da din Løvsalers Fest i Himmelsale staaer.
 Gud lade Libanon de Ceder-Træer bukke
 Til det forladte Træe, hvor Fuglen mone sukke
 At finde Trøste-Skjul for sine Qvister smaa,
 Og drage Livsens Saft af den utømmet Aae!

Gravskrift.

Lad, Læser, lidt ved denne Grav dit Tankeminde møde,
 At skue Livets korte Dag og Ærens Morgenrøde,
 At see den her til Livets Haab nedlagde Aske — boe,
 Hvor Himlen havde nedlagt Dyd, Taalmodighed og Troe.
 Lad Mai Maanedes grønne Priis og Blomsters skjønne Ære.
 Med Dydens uforvisnet Roes opofret stedse være
 Den ædle Hind, som fødte har blandt Lillie-Væxten trygt
 Den Svale som sit Rede har i Guds Forgaarde bygt!
 Den Fremmede i Ceders Land²⁾, Indvaaner i Guds Rige,
 Som længtes i sin Himmelfart til Zions Borg at stige
 Indfriet nu til Canaan og førstefødtes Land;
 Udfriet fra en Mara-Drik og fra de Beesche Vand.

Med denne sin afdøde Kone avlede Assessor von der Lippe 2de Døttre, nemlig:

1. Karen Dorothea von der Lippe (Side 53)

blev gift med Sevrin Weiner her i Bergen. Dette var imod hendes Faders Villie og derfor reiste herfra Byen til Karmsund, hvor de blev viet af Hr. O. Blydt.³⁾ Ved deres Hjemkomst blev Faderen herover saa allarmeret, at han anlagde Sag mod sin Datter og Svoger for Consistoriet, hvilket Protocollen, som jeg har havt i Hænde, udviser, hvoraf jeg tillige erfarer, at Assessoren bebreider sin Svoger for, at han intet eiede, hvortil han svarede: at dersom hans Formue havde formindsket sig, da var det formedelst Svigerfaders uhørte Omgang, og de mange Omkostninger han havde derved paaført ham m. m. Denne fortrædelige Sag mod sin Datter tabte Assessor von der Lippe saavel ved Consistoriet, som Bythinget.

Assessor von der Lippe boede der hvor nu Hr. Nicolay Nicolaysen bor, men i den store Ildebrand 1756 mistede han sit Huus tilligemed en stor Deel af sin Formue, han flyttede derefter paa sin

¹⁾ Originalen: vist.

²⁾ Originalen: Kedars Land.

³⁾ Ifølge Bergens Nykirkes Copulationsprotocol blev de viet „i Huset paa Landet“.

Gaard Alrikstad, nu Aarstad. Imidlertid blev hans Svoger Severin Weiner, Eier af Gaarden Sæhlen, som nu er min Eiendom, men jeg finder, at han solgte den igjen 1745 til Kjøbmand Søren Kahrs og har ikke levet længe derefter. Hun blev anden Gang gift med Hans Molle, en meget artig og formuende Mand. Ved denne Anledning søgte hun at tilbagevinde sin Faders Venskab, og til den Ende skikkede hun ham, op til Aarstad, af alle de Retter, der forebares i Brylluppet, men han lod samme tilbagesende, uden at vilde nyde det ringeste deraf. Ved Andendagsbrylluppet gjorde hun ligesaa og fik en af sine Venner til at tale hendes datterlige Sag for sin Fader. Det lykkedes, og fra det Øieblik af antog hende som en kjærlig Fader og alt det Passerede blev forglemt.

2. Wenche von der Lippe (Side 49),

gift med Justitsraad og Foged Garman. I dette Ægteskab avlede en Datter ved Navn Wenche Garman, som blev gift med Hr. Justitsraad Dahl, med hvem hun avlede Sønner og Døttre. Formodentlig har Justitsraad Garman havt flere Sønner og Døttre, men disse ere mig ubekjendte.

Thomas von der Lippe (Side 58),

2den¹⁾ Søn af Stadshauptmand Joachim von der Lippe. Commerceraad og Negotiant i Bergen, gift med Jomfru Blix,²⁾ de avlede tilsammen en Datter ved Navn Wenche Jacobine, som blev gift med den franske Consul Dechezaulx, hvorefter senere skal tales. Commerceraad von der Lippe var en af de Tiders største og fornemste Handelsmænd som Bergen eiede. Han boede i det Hus som nu beboes af Consul Janson, havde mange Skibe, som han for egen Regning udredede, saavel paa Middelhavet som Frankrig, England og Holland. Der er ingen Tvivl om, at han, saavelsom Broderen Assessor von der Lippe, havde den meste hollandske Commission i Henseende til Fiskehandelen, som i den Tid var saa betydelig, at næsten den hele Quantitet af Rundfisk etc., som blev fisket i Nordlandene, afskibedes paa Holland med Nationens egne Skibe, da i den Tid afgik ikke til Middelhavet over 3 a 4 Skibe med Stokfisk; ja jeg kan erindre i min Tid, at i Aarene 1784 til 90 kom en Flaade af hollandske Skibe, mere end 50 Stykker til hvert Aars sidste Stævne, for at lade med Stokfisk, dels Tremastere, dels Koffer og Smakker.

Som noget mærkværdigt, maa jeg her anmærke, at sidste Stævne 1793 kom hertil Bergen 152 svære ladede Jagter fra Nordlandene, ladet med Fisk, Tran etc., og laa samme tæt fortøiede fra Slottet indtil Langbryggen og Triangelen og desforuden en stor Mængde paa Strandsiden saa det var næsten ikke muligt at komme frem med Skude eller Baad fra Torvet til Nyalindingen, da paa samme Tid en Mængde Skibe laa i Havnen. I denne Stævne blev en Vog Rundfisk betalt til Nordlænderne med 36 Skill. og 8 Rdl. for en Tønde Tran. Commerceraad von der Lippe, der i sin Tid var en meget formuende Mand, men ulykkelige Omstændigheder gjorde, at han blev nødsaget at opgive sit Bo i Rettens Hænder. Udfaldet heraf kan jeg ikke opgive, men dette ved jeg, at han nylig i Forveien havde laant af Generalmajor Lindgaard, der boede paa Lungegaarden, 3000 Rdl., hvorefter fattede Generalmajoren saadant Had til ham, at han lod ham arrestere og sætte i Borgerarresten paa Raadstuen; her skal han have opholdt sig i nogle Aar, jeg ved ikke rettere end til Generalmajorens Død, hvorefter han kom paa fri Fod og blev Overfiskeveier her i Bergen. Om hans Frue har levet i denne Tid, er mig ubekjendt. Han skal siden have boet ovenfor det Hus paa Markeveien, som nu Oberstlieutenant Synnestvedt bor. Jeg har i Forbigaaende lovet at tale mere om Commerceraadens Datter som var gift med Consul Dechezaulx (Side 58). De avlede i deres Ægteskab 2 Sønner og 3 Døttre, nemlig:

1. Daniel Dechezaulx (Side 59),

som blev Consul efter sin Fader, gift med Jomfru Lem; de havde ingen Børn.

2. Thomas Dechezaulx (Side 59),

Eier af den smukke Gaard Strømsnæs, en Mil nordenfor Byen, gift 2de Gange, først med Jomfru Maren

¹⁾ 3die Søn.

²⁾ Gift med Sophie Weinwich, hvis Søster Juditte var gift med Provst Mons Blix.

Schneider, en Datter af Kjøbmand Schneider, avlede med hende 4 Døttre: Wenche Jacobine, gift med Lieutenant Paludan; Susanna Catharina, Maria, Catharina Susanna Dechezaulx. Anden Gang gift med Jomfru Dorothea Heiberg i Sogn, en Datter af Capitain Heiberg, med hende avlede 2de Børn, navnlig Jean Stephanus og Ingeborg Maria Dechezaulx.

3die. Sophia Dechezaulx (Side 60),

som blev gift med Hr. Markus Irgens, Provst og Sognepræst til Korskirken i Bergen, har tvende Sønner og 6 Døttre som lever.

4de. Anna Catharina Dechezaulx (Side 61),

gift med Stadscapitain Henrich Meyer, har fire Sønner og fem Døttre. Den ene Datter ved Navn Wenche Jacobine er gift med Kjøbmand Lars Piil.

5te. Catharina Susana Dechezaulx (Side 61)

var gift med Kjøbmand Machferlane.

Henrich von der Lippe (Side 53),

tredie¹⁾ Søn af Stadshauptmand Joachim von der Lippe, Kjøbmand i Throndhjem, gift med Dorothea Storch,²⁾ en Datter af Doctor Storch, altsaa en Søster til Fru Cancelliraadinde Geelmuyden, og dette er maaske den første Familieforbindelse mellem von der Lipperne og Geelmuyderne. Hans Børn er som følger:³⁾

1. Jacob von der Lippe (Side 13),

gift med Jomfru Margaretha Sophia With, en Datter af Sognepræsten til Domkirken i Throndhjem, Sec-Bastian With. Jacob von der Lippe boede i Christiansund, hvor han drev en stærk Trælasthanhandel paa England og Holland og dets Aarsag var Eier af adskillige Saugbruge inde i Fjordene, i Besynderlighed tvende paa Gaardene Sæthem og Arskau, hvor Familien endnu med Navnet See-Bastian bor.⁴⁾ De vare meget rige Folk, nu kun Bønder. Deres sammenavlede Børn ere som følger:

1ste. Henrich von der Lippe (Side 13),

som formodentlig kom hertil Bergen efter Faderens Død til Farbroderen Commerceraad von der Lippe,⁵⁾ hvor han nød en god Opdragelse og blev en duelig Contorist paa hans Contor; han var tillige et meget smukt ungt Menneske, og da han i en Tid lang havde været hos Farbroderen, af hvem han var meget yndet, foreslog han ham, om han ikke vilde bidrage til, at kunde gjøre en Reise paa Frankrig som Cargadeur; og til den Ende viste han ham en Rulle, som han havde skrevet, som han bad ham paategne; men Farbroderen, der ikke vilde tilstaa ham dette, svarede Nei. Den unge Mand, som var yndet af Kjøbmændene her i Bergen, opgav ikke sin Plan. Han gik om Aftenen paa den contorske Vinkjælder, hvor da efter Skik en hel Mængde Kjøbmænd vare forsamlede for at drikke en Rømmert Vin, som det da kaldtes. Her foreviste han sin skrevne Rulle, og inden kort Tid var han complet med en Ladning Makrel og saltet Torsk til Havre de Grace. I Besynderlighed har Stadshauptmand Egerkin bidraget meget hertil, og senere ved at skibe med ham skal have fortjent mange Penge. Det varede ikke længe, inden Commerceraaden fik det at vide, hvorover han fortørnedes meget og paastod, at han i det mindste maatte faa 10 Læster med, han svarede meget beskedent, at da Farbroder var den første jeg opgav min Plan.

¹⁾ 2den Søn. Her er en Forvexling af Henrich Jacobssøn og Henrich Joachimssøn.

²⁾ Feilagtigt. Anna Rebecca Kjemler.

³⁾ Han havde 2 Børn, hvoraf kjendes: Wenche gift med Johan Garmann.

⁴⁾ Gaardene Sættem og Aasgaard beboes af Bønder, som skal nedstamme fra en engelsk eller skotsk Emigrant Sebastian White, Stamfader til Familien Width, som ankom til Norge i Midten af det 16de Aarh. Hans og Hustrus Portraiter i Oliemaleri hænger paa Aasgaard. Familien Widths Vaaben skal have været 2 hvide Duer og en Bikube.

⁵⁾ Commerceraaden var hans Faders Fætter.

saa var det ham nu ikke muligt at modtage saa meget fra ham, dog blev alting bragt i Rigtighed paa bedste Maade. Han gik derfor til Havre de Grace med førstnævnte Varesorter og adresserede sig til det bekjendte Hus von Hombert, af hvilke han nød megen Agtelse, og gjorde en meget fordelagtig Reise for sine Befragtere. Derefter giftede han sig med Jomfru Margaretha, en Datter af Stadsmægler Becher, hvilken er talt om i Geelmuydernes Familie. De havde ingen Børn. Han gjorde siden mange Reiser til Havre de Grace og forsynede Bergen med mange Silkevarer, som han købte i Rouen; var meget heldig paa sine Turer, men tilsidst endte han sit Liv paa de flamske Banker med Mand og Alt, omtrent Aaret 1760. Hans Kone levede i mange Aar derefter og boede i det tredie Hus udenfor Toldboden paa nedre Side af Strandgaden. Jeg var mange Gange i hendes Hus og nød meget Godt. Hun døde i Aaret 1794 og efterlod sig en Formue af 6000 Rdlr. D. C., som blev delt mellem begge Arvinger.

2. Wilhelm von der Lippe¹⁾ (Side 20)

foer mange Aar tilsøs her fra Bergen, var en meget duelig Sømand, tilsidst foer han fra Christiansund som Styrmand, giftede sig der med Jomfru Elen Notter, havde ingen Børn;²⁾ senere blev han ansat som Betjent ved Toldboden samme Sted. Han var mange Gange hos mine Forældre; thi han var min Faders Halvbroder, døde 1778.

3die. Dorothea von der Lippe (Side 13),

gift med den berømte Handelsmand Rasmus Parelus paa Hitterøen ved Throndhjem, med ham avledes en Søn, Jacob von der Lippe Parelus, som endnu lever, Provst og Sognepræst til Meelhuus Kald, 3 Mile nær ved Throndhjem. Hun var et smukt og fromt Menneske.

4de. Margaretha von der Lippe (Side 20)

blev formedelst et af en Student givet Ægteskabsløfte, Ole Toletius, som han ikke opfyldte, meget svagelig paa Sindet; kom siden hertil Bergen til sin Broder Henrich von der Lippe, hvor hun døde.

2den. Wilhelm von der Lippe (Side 12),

den samme som i foranstaaende har skrevet i sin Bibel at han var Søn af Henrich von der Lippe og at hans Moders Navn var Dorothea Storch. Man bemærker videre af hans Bibel, at hans Kone var en Jomfru Heiberg i Sogn og at hans første Datter blev kaldet Dorothea, som blev gift med en Knagenhjelm til Kopanger Gaard, hvor hendes Skilderi endnu hænger.³⁾

Wenche von der Lippe (Side 54),

Datter af Henrich von der Lippe i Throndhjem. Det er at formode, at hun er kommen hertil Bergen og blevet opdraget paa Svaneapotheket hos den gamle Apotheker de Beesche, hvilken jeg tror har havt hendes Faders Søster tilægte. Hun blev gift med Sørenskriver Garman, med hvem hun avlede 4 Sønner og 4 Døttre. Johan Garman som boede og for 8 a 10 Aar døde paa Mjelde. Henrik Garman, som succederede Faderen som Sørenskriver i Nordhordlehn, levede kort. Christopher Garman, Provst paa Helgeland og Sognepræst til Alstadhaug i Nordland, Herman Garman døde ugift. Døttre ere: Rebekka Garman i Ægteskab med Agent Hans Krohn. Karen Maria Garman i Ægteskab med Sognepræst Schanche til Augvaldsnæs. Wenche Garman, gift med Proprietair Johan Garman til Utsteen Kloster. Henninge Margaretha Garman i Ægteskab med Raadmand Jordan.

Moderen overgav Gaarden Mjelde til sin Søn Johan Garman og flyttede hertil Bergen, hvor hun boede paa samme Sted, som nu Hr. Pastor Welhaven har bygget. Jeg kjendte hende personlig; thi

¹⁾ Caspar Wilhelm von der Lippe.

²⁾ Rimeligvis feilagtigt, hans Kones Navn var Elen Olsdatter Lund, og han havde i det mindste 1 Søn.

³⁾ Feilagtigt. Dorothea var gift med Toldinspecteur Geelmuyden (Side 12). Billedet paa Kaupanger fremstillede Catharina Elisabeth von der Lippe, gift med Hans Knagenhjelm (Side 55), det brændte desværre ved Ildebranden paa Kaupanger 1850.

hun var adskillige Gange til Gjest hos min Principalinde Madame Jordan, hvis Søn Casper Jordan har havt hendes Datter tilægte. Hun var en fortræffelig og agtværdig gammel Kone. Hendes Søn Provst Christopher Garman besøgte hende her 1788, meget smuk Mand, hvis Søn er i Compagni med den berømte Handelsmand Herman Hoe i Throndhjem og har hans Datter tilægte. Hun døde i en Alder af 80 Aar omtrent 1793. Det fortryder mig, at jeg ikke gjorde mig bekendt med hende; thi det var umuligt for hende at vide, at jeg var i saa nær Familieforbindelse; jeg havde da faaet en meget nøiere Kundskab om von der Lippernes Familie. Hun hvile i Fred, den her paa Jorden meget hædrede og agtværdige Matrone.

Paulus von der Lippe (Side 20),

fjerde Søn af Stamfaderen, Stadshauptmand von der Lippe,¹⁾ hvem hans Kone har været, har jeg ikke kunnet opdage, men efter Formodning har hun været fra Stavanger. Han blev nødsaget til at opgive sit Boe; flyttede derefter til Stavanger hvor han drev Handel. Har efterladt sig, saavidt mig bekendt, 3 Sønner og 2 Døttre. De sidste boede i Stavanger til sin Dødsdag, førte en liden Krambodhandel og herbergerede fremmede Reisende. De vare meget artige og gode Mennesker, begge døde ugifte.²⁾ Hans Sønner er som følger:

1. Jacob von der Lippe (Side 23).

Provst og Sognepræst til Solom og Mehlums Menigheder i Agershus Stift. Gift trede Gange, først med Jomfru Magdalena Christine Petersen, en Datter af Kjøbmand Petersen i Stavanger, som døde paa første Barselseng. Anden Gang gift med Wenche Elisabeth Danckertsen, en Datter af Cancelliraad Danckertsen her i Bergen, hvis Kone³⁾ har været en von der Lippe. Med hende avlede tvende Døttre, hvoraf den ene lever ved Navn Magdalena Christine von der Lippe, gift med Kjøbmand Hans Hansen her i Bergen; har ingen Børn, har overgivet Handelen og bor paa deres smukke Gaard Møhlenpries, hvilke de har ladet næstendeel fra nye opsætte og rydde. Tredie Gang gift med Madam Ibsen, fød Dissingthun, med hende avlede 2de Sønner og 1 Datter, navnlig:

1. Peter von der Lippe⁴⁾

reiste som ungt Menneske herfra Bergen, kom i preussisk Tjeneste som Militair, blev Secondlieutenant. Gift 2de Gange, døde og har efterladt sig 2de Børn.

2. Gerhard von der Lippe (Side 25),

Kjøbmand i Bergen. Gift 2de Gange, først med Frøken Didrichsen, en Datter af Generalmajor Didrichsen, med hende avlede 2de Sønner og 2de Døttre, navnlig Jacob von der Lippe, Sognepræst til Skaanevigens Menighed i Bergens Stift, gift med Jomfru Erichsen, en Datter af Stadsmægler Erichsen her i Bergen, har ingen Børn som lever. Fredrich von der Lippe styrer Handelen med sin Fader. Wenche von der Lippe, gift med Consul Conrad Mowinckel, har en Søn og en Datter, navnlig: Gerhard von der Lippe og Magdalene Christina Elisabeth von der Lippe,⁵⁾ ugift. Anden Gang med Jomfru Bethy Bødtker, en Datter af Hr. Pastor Bødtker til Indreøens Kald i Throndhjems Stift; med hende avlede en Søn og 2de Døttre, ved Navn Job, er død, Anthonethe Ulricha og Jobine.

3. Wenche von der Lippe (Side 24),

gift med Commerceraad Gluchstad i Christiania, har 5 Sønner.

Peder von der Lippe⁶⁾,

anden Søn af Paulus von der Lippe. Var Lieutenant og havde en Oppebørsel eller Casse at bestyre i

¹⁾ Feilagtigt. Søn af Henrich von der Lippe og Dorothea Storch.

²⁾ Den ene Datter, Mette Christine, gift med Ole Ramsvig (Side 37).

³⁾ Feilagtigt; hvis Moder.

⁴⁾ Maa være Paulus, men Efterretningerne er fuldstændig feilagtige (Side 25).

⁵⁾ Feilagtigt. Kun Magdalena Christina (Side 33).

⁶⁾ Ubekjendt.

det militaire Fag, og hvorved han skal have kommet til kort ved sit Regnskabs Aflæggelse. Dette foraarsagede at han reiste herfra uden at Familien vidste hvorhen.

Det fortælles, at han kom med et Skib til Stavanger, hvor han var hos sin Søster i Kramboden og købte lidt Smaat, men iført Matrosklæder; ikke destomindre kjendte hans Søster ham, men lod sig ikke mærke dermed, da hun gjorde sig de Tanker, at han vist vilde komme igjen og da give sig tilkjende, men dette skede ingenlunde; han reiste bort og siden har Familien ikke spurgt det mindste til ham.

Hans von der Lippe (Side 20),

trede Søn af Paulus von der Lippe; gift med Jomfru Elisabeth Beyer. Foer som Skipper herfra Bergen til Middelhavet, hvor han blev fangen af Tyrken, formodentlig Algier eller Tunis, i hvilket Fangenskab han sad i mange Aar. Tilsidst blev der samlet 1500 Rdl. for at udløse ham; men disse Penge blev ikke besørget i den rette Orden, og altsaa døde han førend disse kom frem. Hans Kone som Enke var et meget dydigt Fruentimmer, hun ernærede sig med Syning og med at pynte Liig. De avlede tilsammen 1 Søn og 1 Datter, navnlig:

Paulus von der Lippe (Side 23)

foer tilsøs; giftede sig i Danmark, kom hertil i Aaret 1805 for at besøge Familien, men var saa uheldig at forlise paa Hjemreisen og blev borte med hele Mandskabet. Jeg ved ikke om han har havt Børn.

Christine Catharine von der Lippe¹⁾

er gift med Stadsmægler Henrich Paasche, har avlet tilsammen 3 Sønner, navnlig: Johan Paasche, Handelsmand, gift med Jomfru Zara Reimers. Mens Paasche, Skibscapitain og er gift med Jomfru Karen Rolffs, en Datter af Bataillons-Kommandeur Beiche Rolffs. Hans Paasche er Kjøbmand, gift med Jomfru Elisabeth Hansen, en Datter af Skibscapitain Fredrich Hansen.

Om Postmester von der Lippe kan jeg intet berette uden dette som meldt er, at hans Datter var Inspecteur Geelmuydens anden Kone og har boet i det Hus som nu beboes af Skibscapitain Johan Paasche, paa søndre Side af Smørsalmindingen.²⁾

Johan von der Lippe³⁾,

hvis Søn denne har været, har jeg ikke kunnet opdage. Jeg finder kun, at den foranførte Wilhelm von der Lippe opgiver, at han har været Fadder til et af hans Børn; og af Korskirkens Consistorial-Protocol har jeg fundet følgende om ham: Han var Skipper, og paa en Reise fra Kjøbenhavn hertil modtog han et Fruentimmer; hvis Binavn var Næverman. Denne lod ham indstævne for Consistorialretten, hvor hun paastod, at han havde lovet Ægteskab, men som han aldeles benægtede. Ikke destomindre fordrede hun en temmelig Sum Penge af ham. Han ærgrede sig overmaade meget over denne listige Kvinde. Processen varede temmelig længe; tilsidst renoncerede hun paa hans Person, imidlertid døde von der Lippe og Dommen faldt saaledes efter hans Død, at han skulde være aldeles fri for al Tiltale og Pretension af dette Fruentimmer.

Saaledes slutter jeg da Beretningen om von der Lipperne, da det ikke har været mig muligt at kunne give nogen udførligere Beskrivelse over den i sin Tid meget hæderlige Familie her i Staden, og da den skrækkelige Ildebrand, som overgik Bergen den 20 Juli 1756, der opkom hos en Bager paa Strandgaden, ikke mange Huse fra Commerceraad von der Lippe, saa har denne meget betydelige Handelsmand derved lidt et overmaade stort Tab, hvorved han, som jeg har meldt i forbigaaende, kort efter maatte overgive sit Boe i Rettens Hænder. Og ved samme ulykkelige Tilfælde blev ogsaa hans Broder Assessor von der Lippe og formodentlig den hele Familie ruineret, thi fra den Tid ser man at von der Lipperne her i Bergen bestandig har aftaget. At de i deres Fædreland existerer i Grevskabet Lippe er mig

¹⁾ Hendes Navn er Elisabeth Seehuus (Side 21).

²⁾ Fornævnte Wilhelm von der Lippe (Side 12 og 75).

³⁾ Muligens den Johan, som omtales Side 20, B 1.

bekjendt, thi Aaret 1821 har Overkrigscommissair Mohr ved Badet? talt med en Greve von der Lippe, der vidste at Familien i Fortiden har været i Bergen.

Hvad det her anbragte von der Lippernes Vaaben er betræffende, da kan jeg ikke give mindste Oplysning herom, da jeg ikke kjender noget hertil. Jeg har faaet samme af den her foran anførte Gerhard von der Lippe, hvorefter jeg har ladet saavel dette som Geelmuydernes Vaaben, af min Søn Christian Schnitler Geelmuyden aftegne, hvilken og har skrevet 4 Dele af disse Familiers Historie. (Se Side 4).

Af Fr. Geelmuydens Optegnelser om Familien Geelmuyden hidsættes som vedkommende

Familien von der Lippe.

Wilhelm Geelmuyden (Side 12),

tredie Søn af Cancellier Knud Geelmuyden, Inspecteur ved Bergens Told-Kammer, gift 2de Gange, først med Jomfru Dortha Sophia von der Lippe, en Datter af Postmester von der Lippe i Bergen, avlede med hende en Datter, Anna Beatha, død ugift, og en Datter ved Navn Sophia, død ugift. Anden Gang gift med Frøken Christine Catharina Bording, en Datter af Oberst Bording, med hende avlede en Datter ved Navn Dorothea, lever endnu som Enke efter Skibscapitain Johan Johnson, uden Børn. En Søn, Georg Bording død.

Johan Geelmuyden (Side 13),

fjerde Søn af Cancellier Geelmuyden, min Farfader. Reiste som Factor til det grønlandske Handels Comp., som da blev ført for adskillige Kjøbmænd heri Bergen, og har jeg forhen viist at Niels Christian Geelmuyden var Fuldmægtig for dette Comp. Man ser af Etatsraad Fleischers Beretning, at han har været paa samme Tid i Grønland som han; men hvorlænge er mig ubekjendt. Paa hans Hjemreise her til Bergen, kom ind til Christiansund, giftede sig der med Margaretha Sophia von der Lippe, Enke efter afdøde Jacob von der Lippe, med hende avlede fire Børn, nemlig:

1ste. Knud Geelmuyden,

som efter Faderens Død kom her til Bergen til sin Farfader; foer tilsøs, blev tagen fangen af Tyrken, og var i Algier i 3 Aar, kom hjem, satte sig ned som Kjøbmand, giftede sig med Jomfru Banneschier, avlede med hende 8 Børn, alle døde; kom i Uenighed med sine Creditorer; og blev hans Hus solgt til første Panthaver for 300 Rdlr. med 2de Etager, 2de brandfrie Kjeldere, siden er det i min Tid solgt for 2000 Rdlr.; han blev siden afsindig, kom i Daarehuset, var der i nogle Aar, blev frisk, nærrede sig siden taalelig, dog blev han tilsidst gammel og skrøbelig; men gik hvor han vilde, var for det meste i mit Hus, spiste Juleaften hos mig, gik frisk og sund bort til sit Logie, men er formodentlig bleven svag og gaaet feil, fandt ham saa efter tre Dage ved Lungegaarden død, bragte ham i Hus og lod ham hæderlig begrave i Aaret 1806, gammel 74 Aar.

2den. Anna Beatha Geelmuyden

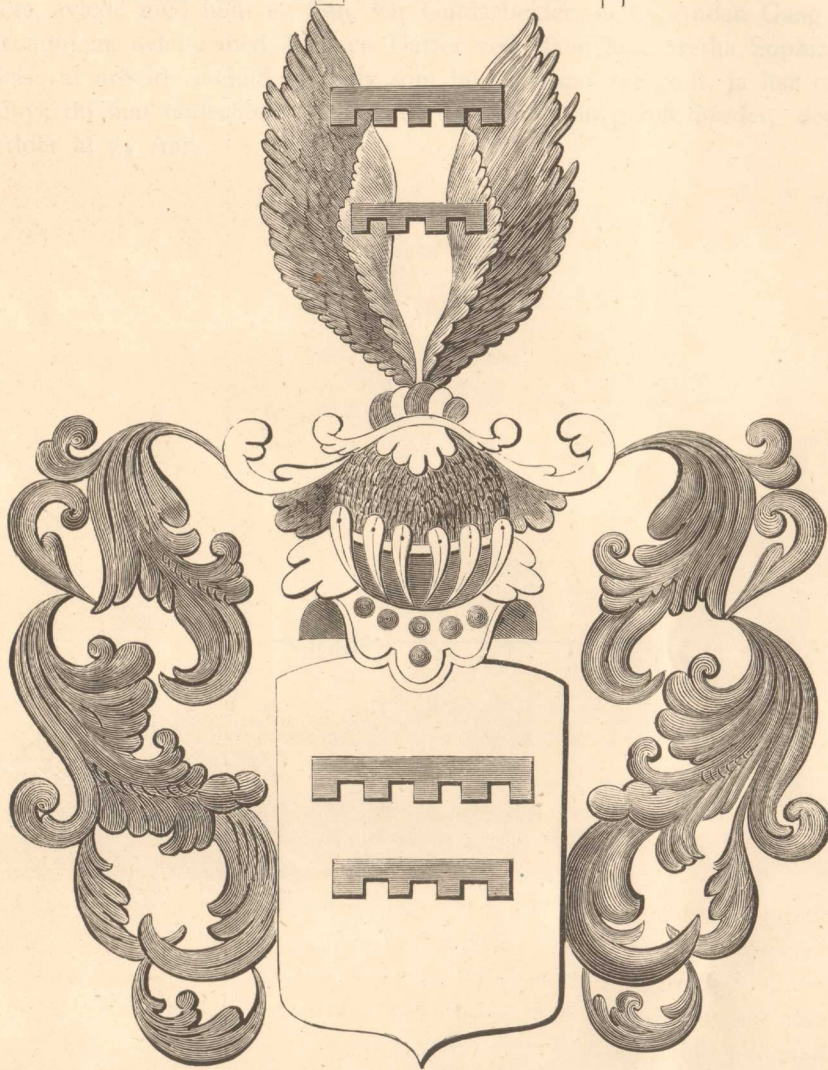
var her i Bergen hos Farfaderen i sin Ungdom, reiste siden til Throndhjem, var i mange Aar Krambod-pige hos Kjøbmand Mossing, døde 1800 meget til Aars.

3die. Jacob von der Lippe Geelmuyden,

som var min Fader. Han blev fra Barn af opdraget i Foged Rubergs Hus, hvor han forblev indtil han var fuldkommen oplært i Regning og Skrivning, til sit 22de Aar. Reiste derefter til Bergen for at mod-

Wapen

derer Frei-Herren von der Lippe

Aus denenhäusern Wintrop Vinsebek und Ottenhausen

im Hoch Stift Paderborn

tage sin Arv; derefter giftede sig med min Moder Elen Christine Dreyer, en Datter af Underbyfoged Dreyer i Throndhjem. Opholdt sig i nogle Aar i? blev siden ansat som Toldbetjent paa Molde, derefter som Betjent paa Sandøen i Romsdalen, derefter forflyttet til Hammersund, 1 Mil nordenfor Christiansund, hvor han forblev i 15 Aar. Avlede i sit Ægteskab 4 Sønner og 1 Datter.

4de. Anna Sophia Geelmuyden,

anden Datter af Johan Geelmuyden, gift 2de Gange. Først med Murmester Neumann, der byggede den latinske Skole i Throndhjem, avlede med ham en Søn, var Guldarbeider, død. Anden Gang med Guldarbeider Kelberlader i Throndhjem, avlede med ham en Datter ved Navn Margaretha Sophia, som lever endnu, og har faaet Tilladelse at arbeide i Guld og Sølv som hun forstaar ret godt, ja har endog derved gjort sig elsket i sin Fødeby; thi hun underholdt ved denne sin Kunst sin gamle Moder, der i lang Tid sad Enke, og døde i en Alder af 75 Aar.

